

Əlavə 22. İctimai məsləhətləşmə prosesinin İcmalı

Mərkəzi Kür Çayı Hövzəsinin Hövzə İdarəçiliyi Planının layihəsi üzrə məsləhətləşmə prosesinin İcmalı

Avropa İttifaqı 28 üzv dövlətdən ibarətdir, hansılar ki özlərinin nou-haularını, biliklərini və ehtiyatlarını və talelərini tədricən bir-biriləri ilə əlaqələndirməyə qərar vermişlər. Birlikdə onlar 50 illik genişlənmə müddətində mədəni müxtəlifliyi, toleranlığı və fərdlərin azadlığını qoruyub saxlayaraq, sabitlik, demokratiya və dayanıqlı inkişaf məkanı qurmuşlar. Avropa İttifaqı özünün naliliyyətlərini və dəyərlərini onun sərhədlərindən kənardakı ölkələr və insanlarla da paylaşmaq prinsipinə sadıqdır.

Hüquqi bildiriş: Hazırkı sənəd Avropa İttifaqının yardımı ilə hazırlanmışdır. Bu sənəddə ifadə olunan fikirlər layihəni həyata keçirən Human Dynamics Konsorsiumunun müstəsna məsuliyyətidir və heç bir halda Avropa İttifaqının mövqeyini əks etdirən kimi əsaslanmamalıdır.

Giriş

2015-ci ilin aprelində EPIRB layihəsi və Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) Mərkəzi Kür Çayının Çay Hövzəsinin İdarəçiliyi Planının (ÇHİP) layihəsinə dair məsləhətləşmə prosesinə başladılar. Məsləhətləşmə prosesi aprel-avqust ayları arasında beş ay yarım müddətə davam etdi.

Hazırkı sənəd bu müddət ərzində alınmış cavabların, o cümlədən ictimai məsləhətləşmə görüşlərində və yazılı formada alınmış rəylərin xülasəsindən ibarətdir.

Məsləhətləşmə sənədləri EPIRB layihəsinin veb sahifəsində: www.blacksea-riverbasins.net, eləcə də Qafqaz Regional Ekoloji Mərkəzinin (REC Qafqaz) Bakı filialının internet sahifəsində: www.rec-azerbaijan.az dərc olunmuşdur. Həmçinin maraqlı tərəflərlə elektron poçt vasitəsilə əlaqə saxlanılaraq onlara məsləhətləşmə prosesi barədə məlumat verilmiş və yazılı rəylərini mabdulhasanov@gmail.com elektron poçt ünvanına göndərmək imkanlarının olması bildirilmişdir.

Rəylərin icmalı

Məsləhətləşmə prosesi ərzində cəmi 5 benefisiar təşkilatdan rəylər alınmışdır. Cədvəl 1 yazılı formada alınmış rəylərdən və ÇHİP-ni hazırlayan məsləhətçilər və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi (ETSN) tərəfindən onlara verilmiş cavablardan ibarətdir. Bəzi ümumi rəylərdən sonra cədvəl rəylərin aid olduğu ÇHİP-nin bölmələrinə uyğun olaraq tərtib edilmişdir. Eyni məsələni vurğulayan çoxsaylı rəylər onları göstərmək üçün qeydlə birləşdirilmişdir.

23 aprel 2015-ci il tarixində Gəncə şəhərində keçirilmiş ictimai məsləhətləşmə görüşü zamanı əldə edilmiş rəylər Cədvəl 2-də cəmlənmişdir.

Qeyd: Məsləhətləşmə görüşünün protokolu və iştirakçıların Siyahısı layihənin veb sahifəsində: www.blacksea-riverbasins.net mövcuddur.

Beynəlxalq Çay Hövzələrinin Ekoloji Mühafizəsi Layihəsi (EPIRBP)

Müqavilə № ENPI/2011/279-666

Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilir və Hulla & CO. Human Dynamics şirkətinin rəhbərlik etdiyi Konsorsium tərəfindən həyata keçirilir

Cədvəl 1. Yazılı formada alınan irad və təkliflər və onlara cavab

İnstitut/ Təşkilat ¹	İstinad ²	Şərh	Cavab/Tədbir	Şərh/Rəy ÇHİP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
ETSN	Tədbirlər Proqramı (TP)	Müvafiq mərkəzlərin proqnozlar və daşqınların erkən xəbərdarlıq sistemini işləyib hazırlaması üçün məlumatların toplanması və ötürülməsi məqsədilə avtomatik hidroloji ölçmə stansiyalarının quraşdırılmasına ehtiyac vardır.	Bu Hidromet tərəfindən yeni yaradılacaq hövzə qurumları ilə əməkdaşlıq şəraitində həyata keçirilməlidir.	Bəli
ETSN	TP	Mərkəzi Kür hövzəsində Avropa İttifaqının Daşqınlar Direktivini tətbiq etməyə ehtiyac var.	EPIRB layihəsi müvafiq pilot layihəni maliyyələşdirməyi pənləşdirir	Bəli
ETSN	TP	Pilot ÇHİP Kür çayının yuxarı axarı üzrə hidroloji məlumatı toplama və paylaşmaq üçün Gürcüstandla birlikdə birgə fəaliyyət planlarının hazırlanmasını nəzərdən keçirməlidir.	Bu, Kür çayının (Mingəçevir su anbarının yuxarı axını) tam transsərhəd çay hövzəsi planının tərkib hissəsi olmalıdır.	Bəli
ETSN	TP	Mərkəzi Kürdə və eləcə də Kürün gürcüstana düşən hissəsində çirkləndiricilərin inventarının hazırlanmasına ehtiyac vardır.	Tədbirlər Proqramına daxil edilmiş Mərkəzi Kürdəki bəzi layihələr bunu nəzərdə tutur və gələcəkdə Gürcüstanda əməkdaşlıq şəraitində eynilə də bunu Kürün yuxarı axarı üçün etməyə ehtiyac olacaqdır.	Bəli
ETSN	TP	Suyun monitorinqi strategiyasının və təsnifat sisteminin işlənilməsinə ehtiyac vardır.	Bu, EPIRB layihəsi tərəfindən həyata keçirilir.	Bəli
ETSN	TP	ETSN-in Qazax laboratoriyasının yeniqən qurulmasına ehtiyac vardır.	EPIRB layihəsi ETSN-ə laboratoriyaların mərhələli yanaşma ilə yenidən qurulmasında	Bəli

¹ Zəhmət olmasa respondentlərdən onların təşkilatının adının dərc olunma biləcəyini soruşun, əgər bu mümkün deyilsə, onların aid olduğu sektor daxil edilməlidir: kənd təsərrüfatı, sənaye, vətəndaş cəmiyyəti və sair..

² ÇHİP-nın layihəsinin bölməsi

Beynəlxalq Çay Hövzələrinin Ekoloji Mühafizəsi Layihəsi (EPIRBP)

Müqavilə № ENPI/2011/279-666

Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilir və Hulla & CO. Human Dynamics şirkətinin rəhbərlik etdiyi Konsorsium tərəfindən həyata keçirilir

İnstitut/ Təşkilat ¹	İstinad ²	Şərh	Cavab/Tədbir	Şərh/Rəy ÇHİP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
			dəstək göstərməyi planlaşdırır.	
ETSN	TP	Səth su hövzələrinə yaxın ərazilərdəki qrunt sularının monitorinqini aparmaq lazımdır.	Tədbirlər Proqramının Siyahısına daxil edilməlidir.	Bəli
ETSN	TP	Mövcud qrunt sularının monitorinqi məntəqələrinin yoxlanması və uyğunsuz olan istənilən məntəqəni təmir etmək;	Bu, nazirlik tərəfindən yeni yaradılacaq hövzə qurumları ilə əməkdaşlıq şəraitində həyata keçirilməlidir.	Bəli
ETSN	TP	Sıth sularının risk altında olduğu ərazilərdə yeni qrunt sularının monitorinqi stansiyalarının təşkili;	Bu, nazirlik tərəfindən yeni yaradılacaq hövzə qurumları ilə əməkdaşlıq şəraitində həyata keçirilməlidir.	Bəli
ETSN	TP	İçməli su mənbələrinin mühafizəsi üçün Avropa İttifaqının müvafiq direktivlərinə uyğun şəkildə tədqiqatların/qiymətləndirmələrin hazırlanması;	Bu, qismən Tədbirlər Planına daxil edilmişdir və hövzə qurumunun ÇHİP-nı həyata keçirməyə başladığı zaman daha dərindən nəzərdən keçirilməlidir.	Bəli
Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC	TP	Gəncəçay, Zəyəmçay və su idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi və ekoloji axını saxlamaq üçün heç bir su tənzimlənməsinin olmadığı digər çaylarda su anbarlarının inşasına dair tədqiqat aparılmalıdır.	Bu cür su anbarlarının inşasına zərurət yarandığı təqdirdə Tədbirlər Planı çərçivəsində pilot tədqiqatlar həyata keçiriləcəkdir.	Bəli
Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC	TP	İqlim dəyişmələrinin gələcəkdə su təsərrüfatına təsirinin qiymətləndirilməsinə dair tədbir əlavə etmək lazımdır.	Bu, qismən Tədbirlər Planına daxil edilmişdir və hövzə qurumunun ÇHİP-nı həyata keçirməyə başladığı zaman daha dərindən nəzərdən keçirilməlidir.	Bəli

Beynəlxalq Çay Hövzələrinin Ekoloji Mühafizəsi Layihəsi (EPIRBP)

Müqavilə № ENPI/2011/279-666

Avropa İttifaqı tərəfindən maliyyələşdirilir və Hulla & CO. Human Dynamics şirkətinin rəhbərlik etdiyi Konsorsium tərəfindən həyata keçirilir

İnstitut/ Təşkilat ¹	İstinad ²	Şərh	Cavab/Tədbir	Şərh/Rəy ÇHİP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC	TP	İqlim dəyişikliklərini və suya tələbatın artmasını nəzərə alaraq, Su Ehtiyatlarının İntegrasiyalı İdarəçiliyi (SEİİ) planını hazırlamağa ehtiyac var.	Bu, qismən Tədbirlər Planına daxil edilmişdir və hövzə qurumunun ÇHİP-nı həyata keçirməyə başladığı zaman daha dərinədən nəzərdən keçirilməlidir.	Bəli
Meliorasiya və Su Təsərrüfatı ASC	TP	ÇHİP hazırlanmış Su Ehtiyatlarının İntegrasiyalı İdarəçiliyi (SEİİ) planı ilə birlikdə həyata keçirilməlidir, hansı ki ona həmçinin ərazidəki bütün sulardan, o cümlədən Kürün özündən müxtəlif hidrotexniki qurğular vasitəsilə istifadə daxildir.	Bu, qismən Tədbirlər Planına daxil edilmişdir və hövzə qurumunun ÇHİP-nı həyata keçirməyə başladığı zaman daha dərinədən nəzərdən keçirilməlidir.	Yes
AZERSU	TP	Kənd yerlərində Su təchizatı və Kanalizasiyaya dair vəziyyəti qiymətləndirməyə və həmin ərazilərdə vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün proqramların işlənilib hazırlanmasına ehtiyac vardır.	Bu, qismən Tədbirlər Planına daxil edilmişdir və hövzə qurumunun ÇHİP-nı həyata keçirməyə başladığı zaman daha dərinədən nəzərdən keçirilməlidir.	Yes
AZERSU	TP	Gəncə çayı və Zəyəmçay su anbarından yerli su təchizatını təmin etmək və ekoloji axını saxlamaq məqsədilə Gəncəçay su anbarının tikintisinə ehtiyac vardır.	Bu cür su anbarlarının inşasına zərurət yarandığı təqdirdə Tədbirlər Planı çərçivəsində pilot tədqiqatlar həyata keçiriləcəkdir.	Yes

Cədvəl 2. İctimai məsləhətləşmə görüşü zamanı əldə edilmiş şərhlərin və onlara cavabların siyahısı

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHIP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
Ümumi şərhlər	Plan çox ambisiyalı və vacib hesab olunmuşdur. ÇHIP-da Korçay çayının Mərkəzi Kür Çayın təsiri və eləcə də qanuni və qanunsuz balıqçılıq təsərrüfatlarının çaya təsiri (misal üçün, Sovet İttifaqı zamanında Korçay çayında balıqçılıq üçün bir çox kiçik rezervuarlar yaradılmışdı) əks etdirilməlidir, çünki Korçayda 5000 hektarlıq mühafizə olunan sahə mövcuddur.	Korçay kiçikdir və onun statusu haqqında heç bir monitoring məlumatı mövcud deyildir, o Kür çayına birbaşa olaraq təsir göstərə bilər, lakin Mərkəzi Kür hövzəsi çaylarına heç bir təsiri yoxdur.	Xeyr
	Dünya Bankı tərəfindən dəstəklənən və hazırda icrası davam edən kiçik və orta şəhər və qəsəbələrdə çirkab sularının idarəçiliyinə yönəlmiş proqramın nəticələri nəzərə alınmalıdır.	Bəli, bu, Tədbirlər Proqramı çərçivəsində əlavə pilot layihəyə daxil edilmişdir.	Bəli
	Qrunt suyu terminologiyası su təbəqəsi anlayışından fərqləndirilməlidir, çünki fermerlər və bələdiyyələrin nümayəndələri ilə əlaqədar bu, səthə yaxın yerləşən və çirklənməyə daha həssas olan qrunt sularına istinad edir, su təchizatı üçün isə artesian sularından istifadə olunur.	Bəli, ÇHIP-da terminologiya fərqləndirilmişdir.	Bəli
5. Mərkəzi Kür çayı Hövzəsində Səth Su Hövzələri (SSH) və Qrunt Su	Qonşu ölkələrdən gələn mümkün çirklənmə elementlərini izləyə biləcək monitoring sisteminin yaradılması. Monitoringin tezliyinə gəldikdə, onun artırılması və ildə 4 dəfədən az olmayaraq keçirilməsi təklif edilmişdir. Pestisidlərə gəldikdə, 6 ildən bir bir dəfə məlumat toplanması bu haqda vəziyyəti əks etdirən məlumat vermir. Eyni təklif qrunt sularına dair də verildi, daha doğrusu fəsilələrin dəyişməsi nəticəsində qrunt sularına təsirin	<i>Monitoring çox bahadır və monitoring proqramları elə layihələndirilməlidir ki, onlar xərc baxımından səmərəli olsun və problemləri müəyyənləşdirmək üçün ehtiyac olan sayda monitoringlər aparılsın. Monitoringin üç səviyyəsi vardır: Skrininq monitoringi (ümumi monitoring), əməliyyat monitoringi (risk altında olan, yaxud pis statusa və ya yaxşı statusdan aşağı statusa malik su hövzələrinin monitoringinin</i>	Qismən bəli

³ Chapter of the draft RBMP

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHİP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
Hövzələri (QSH) üçün Monitoring Proqramının yaradılması	<p>dəyişməsi səbəbindən nümunələrin daha tez-tez götürülməsi təklif olundu. EPIRB layihəsinin çox faydalı nəticələri mövcuddur, lakin layihənin icrası müddətində bu boşluqlar aradan qaldırılarsa, çox yaxşı olar.</p> <p>Pestisidlərin monitorinqi ilə əlaqədar ÇHİP-na həmçinin laboratoriyaların yaradılması və yaxud genişləndirilməsi və eləcə də düzgün şəkildə avadanlıqla təchiz edilməsinin zəruriliyi barədə qeydin əlavə olunması təklif edilmişdir. Bu, hökumətə zəruri resurslar mövcud olan kimi tələb olunan investisiyaların yatırılmasına imkan verir.</p>	<p><i>aparılması) və araşdırma monitorinqi proqramı. Skrininq monitorinqinin tezliyi 1-2 ildir, yalnız su hövzələrinin yaxşı vəziyyətdə və yaxud yaxşı vəziyyətdən daha yüksək vəziyyətdə qaldıqlarından əmin olmaq üçün. Əməliyyat monitorinqi - əgər onu keçirmək mümkündürsə - ildə 4 dəfə baş verməlidir və ona həmçinin ekoloji, kimyəvi və hidro-morfoloji monitorinq də daxildir.</i></p> <p><i>Pestisidlər və digər üzvi maddələrlə əlaqədar problem bu cür təhlilin aparılması üçün potensialla bağlıdır, çünki belə təhlil çox mürəkkəb və bahadır və hazırda laboratoriyaların belə potensialı yoxdur. Buna görə də təkə DDT-ni deyil, həmçinin də bütün pestisidlərin monitorinqini keçirmək üçün bu məsələlər növbəti 6 il müddətində formalaşdırılmalıdır. Adətən pestisidlər yaz və payızda monitorinq edilir, çünki onlar torpaqdan yuyulur. Pestisidlər çöküntülərdə ilişib qalır, beləliklə də çöküntülərin monitorinqini aparmaqla pestisidlərdən istifadə tarixçəsini əldə etmək olar. Qrunt sularının monitorinqinə münasibətdə biz gündəlik monitorinq zamanı grunt sularının keyfiyyəti deyil, onların səviyyəsi (kəmiyyəti) haqqında danışırıq. Davamlı nəticələrlə avtomatlaşdırılmış məlumat qeydiyyatçıları əldə edilməlidir.</i></p> <p>Bu tədbir gələcəkdə Kür çayı üçün Gürcüstanla birlikdə transşərhəd ÇHİP-nın işlənilib hazırlanması zamanı həyata</p>	

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHIP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
	Mövcud monitoring quyularının inventarını hazırlamaq və mümkün olduqda onların yenidən qurulması, mümkün olmadıqda isə yeni quyuların təşkil edilməsi təklif olundu. 7 yerdə su status yaxşı olmuşdur, lakin yaddan çıxarmaq olmaz ki, səth suları qrunut sularını qidalandırır və bunlar da risk altında olduğundan qrunut sularının statusuna da risk təşkil edirlər. Yekun olaraq, quyuların sayının artırılması nəzərə alınmalıdır və transsərhəd çayları ilə əlaqədar da bunun haqqında düşünəlməlidir.	keçiriləcəkdir. Ermənistandan gələn çirkənmə ilə əlaqədar – bu məsələlər hazırda aktualdır. <i>Qrunut sularının monitoringi ilə əlaqədar təkmilləşdirmələrə olan ehtiyaclarla dair razılıq mövcuddur. Bəzi risklərin proqnozlaşdırılması üçün qrunut sularının keyfiyyətinə dair etibarlı məlumatlara ehtiyac vardır. Qrunut sularının monitoringi quyularının sayı ölkə səviyyəsində azalmışdır. Su Strategiyasına dair iş davam etdirilir və bunun üçün qrunut sularının monitoringi quyularının sayı vacibdir.</i> Tədbirlər Proqramına əsasən bu, nazirliyin müvafiq bölməsi tərəfindən yeni yaradılacaq hövzə qurumları ilə əməkdaşlıq şəraitində yeni layihədə həyata keçirilməlidir.	Bəli
7. Tədbirlər Proqramı	İşçi Qrup 1 (İQ 1) təklif etmişdir: - Qanunverici baza ilə əlaqədar tədbirlər: hər bir çay hövzəsi üzrə koordinasiya şurasının yaradılmasının vacibliyi və prosesdə ictimaiyyətin iştirakının artırılmasına olan ehtiyac göstərilmişdir; - Mövcud, inşa edilmiş və planlaşdırılmış çirkəb sularının təmizlənməsi qurğularının texniki və əməliyyat	<i>Əsas və Yardımcı tədbirlərə demək olar ki qeyd olunan fəaliyyətlərin hamısı daxil edilmişdir.</i> <i>Onlardan bəziləri, o cümlədən suyun transsərhəd idarəçiliyi yeni su layihəsinin həyata keçirilməsi zamanı həll edilə bilər.</i>	Yes

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHIP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
	<p>xüsusiyyətlərinin qiymətləndirilməsi zamanı ictimaiyyətin iştirakı vacibdir;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tədbirlərin texniki və içməli su üzrə bölgüsü və keyfiyyətin idarəçiliyi sisteminə əsaslanan müvafiq tarif sisteminin işlənilib hazırlanması - Özəl sektorun (yüksək maliyyə potensialına malik şirkətlərin) çay hövzəsinin idarəçiliyi dövryyəsinə cəlb olunması; - Transsərhəd ərazilərlə əlaqədar daşqınlarla bağlı çayların yuxarı axınında yerləşən ölkələrlə əməkdaşlığın vacibliyi; - Sudan istifadə üçün limitlərin tətbiqinin və normadan artıq istifadəyə görə daxil olan gəlirlərdən çay hövzəsinin idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsində istifadənin vacibliyi; - Biomüxtəlifliyin qotunması məsələlərini diqqətdə saxlayaraq su ehtiyatlarından istifadə üzrə lisenziya sisteminin potensial		

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHIP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
	<p>tətbiqi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Su sızmaları və su keyfiyyəti üzərində ictimai nəzarətin yüksək əhəmiyyəti; - Ekosistemin ödəniş xidmətləri mexanizmlərinin tətbiqi; - Gənclərin və məktəbli uşaqların və ümumiyyətlə bütün ictimaiyyətin ekoloji monitorinq prosesində iştirakı; - Hövzənin ehtiyatlarından istifadə edən benefisiarlardan daxil olan maliyyə dəstəyi; - Yağış suları ilə becərmə (dəmyə əkinçiliyi); - Kənd təsərrüfatı səmərələrinin maliyyə töhfəsi.		
	<p>İşçi Qrup 2 (İQ 2) təklif etmişdir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hövzə planlarının ciddi şəkildə tətbiqi və ölkə ərazisinin hövzə regionlarına bölünməsi və hər bir hövzə rayonu üçün inzibati	<p><i>Burda da həmçinin qeyd etmək lazımdır ki, Əsas və Yardımçı tədbirlərə demək olar ki qeyd olunan fəaliyyətlərin hamısı daxil edilmişdir.</i></p> <p><i>Onlardan bəziləri, o cümlədən daşqınların idarəçiliyi, iqlim dəyişikliklərinin su ehtiyatlarına təsiri mühafizə olunan</i></p>	Bəli

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHIP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
	<p>vahidlərin yaradılması;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Su təchizatı və çirkab suları haqqında qanun layihəsini yaradılmış işçi qrupa nəzərdən keçirilmək üçün təqdim etmək; - Zərurət yarandıqda tədbirlər planlarını nəzərdən keçirmək və onlara düzəliş etmək; - Daşqın riskinin erkən xəbərdarlıq sisteminin təkmilləşdirilməsi; - Daşqın riski sahələrinin və GIS xəritələşdirmənin müəyyənəndirilməsi; - Subasar ərazilərdə torpaqdan istifadəyə dair mövcud qaydaların təkmilləşdirilməsi; - Formalaşan su fondunun maliyyə mənbələrindən mühafizə tədbirləri üçün istifadə etmək; - Mövcud qunt sularının monitorinqi məntəqələrinə nəzarət və	<p><i>ərazilər üzrə tədbirlər proqramına daxil edilib.</i></p>	

İstinad ³	Rəy/Şərh	Cavab/Tədir	Şərh/Rəy ÇHIP-na daxil edilmiş və nəzərə alınmışdır [BƏLİ/ XEYR]
	<p>hər hansı uyğun gəlməyən məntəqənin təmir edilməsi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Səth suyunun risk altında olduğu ərazilərdə yeni qrunt sularının monitorinqi stansiyalarının yaradılması; - İçməli su mənbələrinin qorunması üçün Avropa İttifaqının müvafiq direktivlərinə uyğun şəkildə mühafizə olunan ərazilərin tədqiqinin/qiymətləndirməsinin təşkili; - Tədbirlərin siyahısında adları qeyd olunan müvafiq qurumların iqtisadi və maliyyə tədbirləri ilə əlaqədar çıxarılması; - Maarifləndirmə və təhsillə əlaqədar terminologiyayı potensialın formalaşdırılması ilə əlaqədar terminologiya ilə əvəzləmək. <p>İqlim dəyişikliklərinin su ehtiyatlarına təsirinin qiymətləndirilməsinə dair tədbir də əlavə olunmalıdır. Azərbaycanda UNFCCC-yə (BMT-nin İqlim Dəyişiklikləri üzrə Çərçivə Konvensiyası) 3-cü Milli Kommunikasiya hesabatı yekunlaşdırılmaq üzrədir və o, iqlim dəyişikliklərinin suya təsirini də əhatə edəcəkdir.</p>		